

Bezpieczeństwo danych a zawartość śmietników

Raport badawczy

Warszawa, październik 2014

Wykonała: dr Anna Wilk

WPROWADZENIE

Niniejszy raport jest sprawozdaniem z rekonesansu badawczego przeprowadzonego w październiku 2014 roku w Warszawie. Badanie jest kontynuacją cyklu badań przeprowadzanych we wcześniejszych latach (2005, 2006, 2007, 2010) w Warszawie, jak i we Wrocławiu.

Podstawowy cel badań pozostał niezmienny, a jest z nim sprawdzenie świadomości Polaków w zakresie ochrony danych wrażliwych, a co za tym idzie odpowiedniego składowania dokumentów. Wyniki poprzednich badań pokazały, iż problem kradzieży tożsamości istnieje w świadomości badanych jednostek, jednak w małym stopniu wpływa na ich postawy i zachowania związane z ochroną swoich danych. Subiektywne odpowiedzi jednostek na temat zabezpieczania dokumentów były bardzo pozytywne, co jednak nie pokrywało się ze stanem faktycznym znalezionych dokumentów. Dane uzyskane z analizowanych materiałów pokazały, iż zarówno osoby prywatne, jak i firmy nie przywiązują należytej uwagi do zabezpieczenia dokumentacji zawierającej istotne informacje.

Spojrzenie na tegoroczne badania przez cykl badań na temat kradzieży tożsamości pozwoliło także na próbę odpowiedzi na następujące pytania: czy obecność tematu w mediach (w formie artykułów, komentarzy) wpłynęła na znajomość tematu wśród jednostek? I co się z tym wiąże: czy zmieniły się nawyki Polaków związane z wyrzucaniem dokumentów?

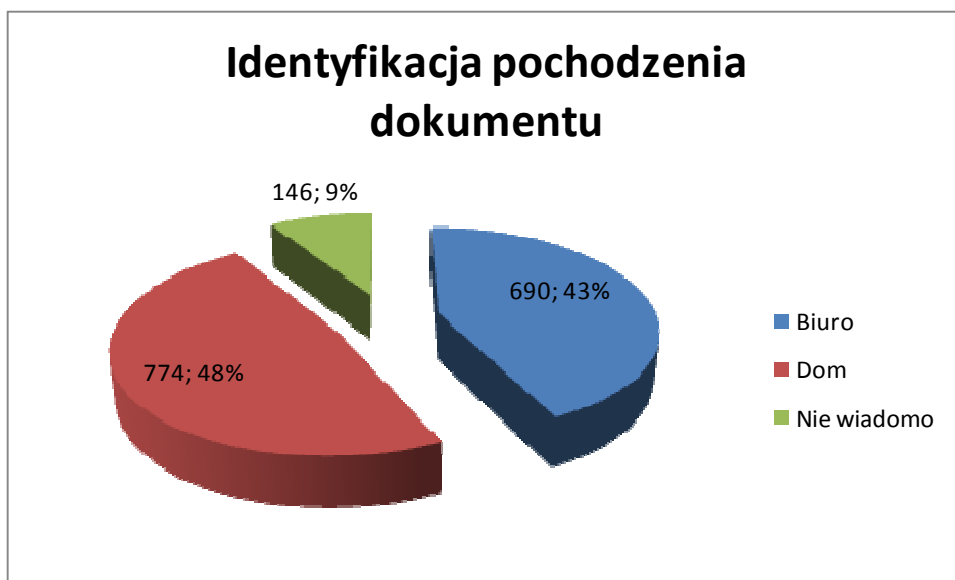
Metodologia badań pozostała bez zmian. Celem badań było sprawdzenie, czy i jakie dokumenty zawierające istotne dane są przez jednostki wyrzucane. Badania przeprowadzone zostały we współpracy z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania w m. st. Warszawie, które umożliwiło badaczowi wejście na stację przeładunkową i przeprowadzenie badania.

Prezentowane tu badanie należy traktować jako rekonesans badawczy, gdyż nie zostały spełnione wszystkie warunki klasycznego problemu badawczego. Badanie miało na celu przybliżenie i sformułowanie problemu, który powinien być dalej i dogłębniej analizowany.

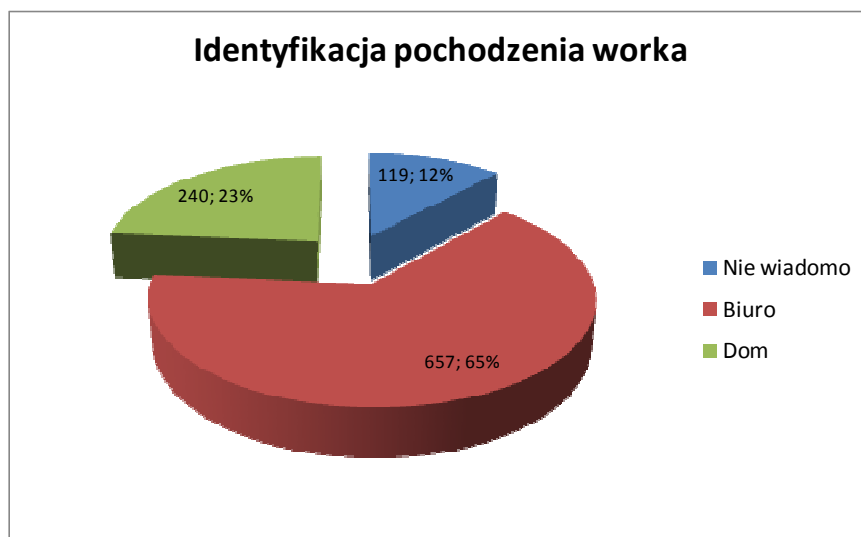
BADANIE ODPADÓW

Tegoroczne badania terenowe przeprowadzone zostały na terenie MPO – ulica Gwarków 9. Ankieterzy pracowali na stacji 4 dni. W tym czasie przebadali 100% papierów znajdujących się w 4 tonowym kontenerze na makulaturę papierową. Makulatura ta pochodziła z rejonu całej Warszawy, a zbierana była w okresie 14 dni poprzedzających badanie. **Do analiz wyłonionych zostało 1610 dokumentów.**

Analizowane dokumenty w większości pochodziły z prywatnych domów (48%), co pozwala przypuszczać, że jednostki same naraziły się na niebezpieczeństwo rozpowszechnienia istotnych danych. Aż 43% dokumentów pochodziło z firm lub instytucji, choć należy pamiętać, że to w tych miejscach znajduje się najwięcej dokumentów. W przypadku 146 dokumentów (9%) nie udało się ustalić miejsca ich pochodzenia.

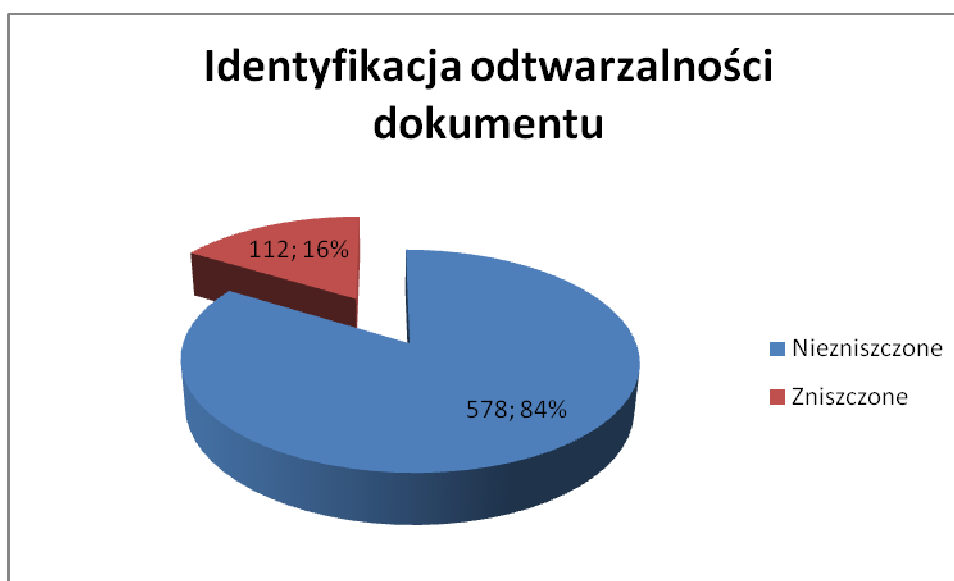

Podkreślić należy fakt, że w obszarze tym zaszły duże zmiany w stosunku do wyników badań z 2010 roku. Jak wskazuje poniższy wykres (wyniki badań z 2010 roku) zdecydowana większość worków zawierających istotne dane osobowe pochodziła z biur i instytucji (65%). Świadczy to przede wszystkim o większej kontroli firm i instytucji nad znajdującą się u nich dokumentacją oraz wzroście świadomości ryzyka wynikającego z faktu nienależytego zabezpieczania dokumentacji zawierającej istotne dane firmowe, jak i osobowe.

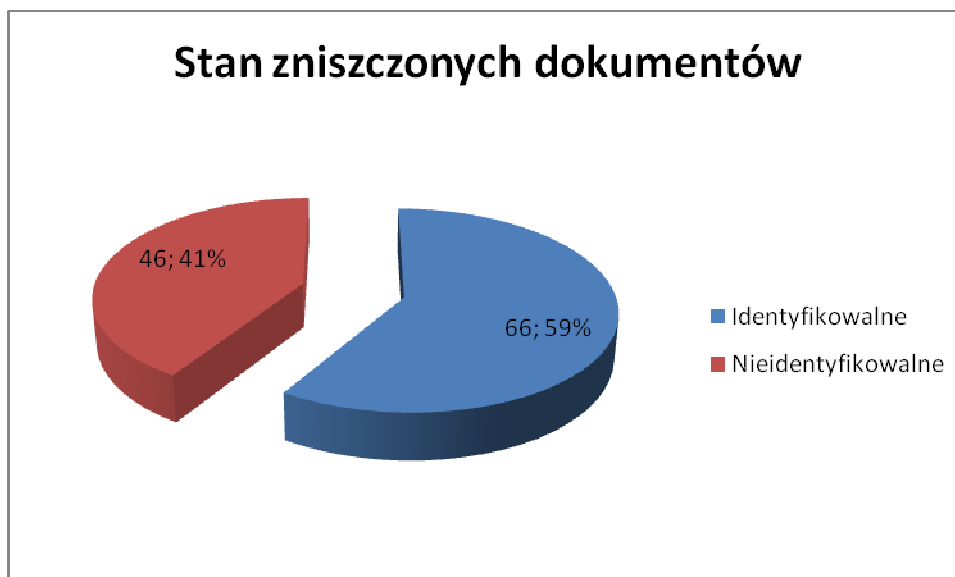

DOKUMENTY POCHODZĄCE Z BIUR I INSTYTUCJI

Wśród dokumentów „biurowych” zniszczonych było tylko 16% (112). Jako zniszczone określone były dokumenty chociażby przedarte na pół (co nie oznacza, iż były nieczytelne). Aż 578 (84%) dokumentów wyrzuconych było w całości, często zapakowanych w folię, teczkę lub zbindowanych.

Przyglądając się bliżej znalezionym dokumentom można zauważyć, że aż 59% było całkowicie identyfikowalnych. Innymi słowy wszystkie zawarte na w dokumentach informacje były możliwe do odtworzenia.

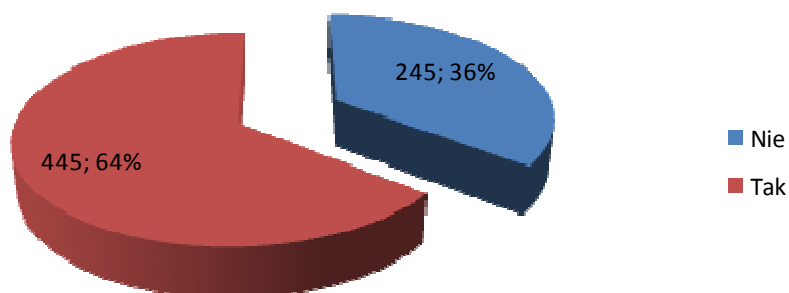
Podsumowując, można powiedzieć, że z 690 dokumentów pochodzących z biur lub instytucji całkowicie identyfikowalnych i czytelnych było 644 (578 dokumentów niezniszczonych i 66 dokumentów zniszczonych, ale identyfikowalnych).

Szczegółowe analizy wykazały, że aż 64% dokumentów firmowych zawierało istotne dane. Dane te można podzielić na dwie podstawowe kategorie:

- dokumenty osobowe klientów – zawierające imiona, nazwiska, adresy, telefony, listy płac, daty urlopów lub kontrahentów – nazwy kontrahentów, warunki współpracy, kwoty umów,
- dane finansowe (wydruki z kont firmowych, sprawozdania) czy też poufne informacje firmowe, takie jak korespondencja mailowa pomiędzy pracownikami, składane oferty przetagrowe, zamówienia, stany magazynowe.

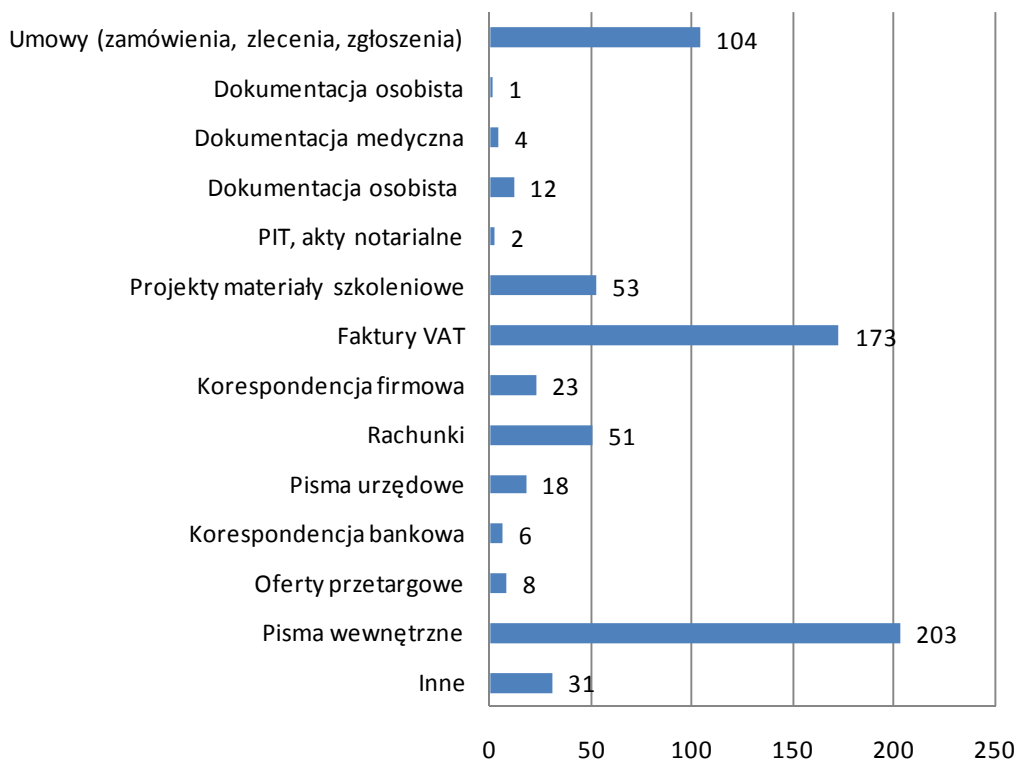
Czy na dokumentach znajdują się istotne dane?

Wśród znalezionych dokumentów pochodzących z biur do najliczniejszych kategorii należały:

- Pisma wewnętrzne, czyli stany magazynowe, zestawienia, raporty, kontrole wewnętrzne, opisy pracy (203),
- Faktury VAT (173),
- Umowy (zamówienia, zlecenia, zgłoszenia) (104),
- Projekty, materiały szkoleniowe (53).

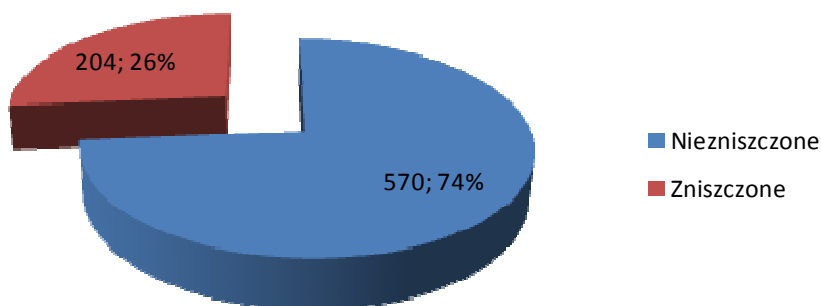
Rodzaj znalezionego dokumentu

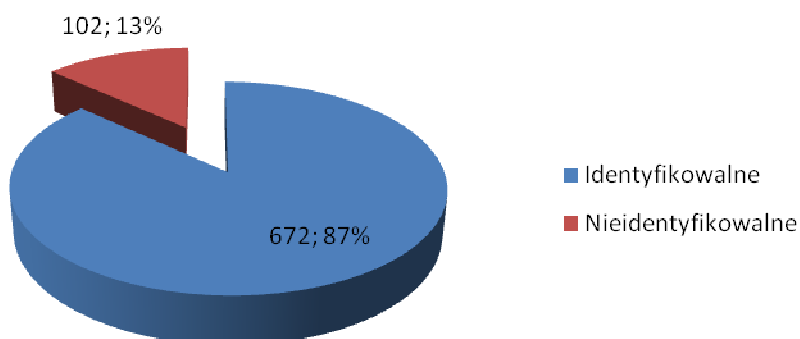
ODPADY POCHODZĄCE Z DOMÓW

Druga część dokumentów została zidentyfikowana jako pochodząca z domu. Analizy identyfikacji odtwarzalności dokumentów wykazały, że aż 26% wyrzucanych przez jednostki dokumentów jest niszczonych. Biorąc pod uwagę założenie badawcze, że zniszczony dokument to także ten przedarty na pół, należy spojrzeć na dalsze analizy. Wynika z nich, iż zdecydowana większość, bo aż 87% zniszczonych dokumentów, jest całkowicie identyfikowalnych, czyli możliwe jest odtworzenie wszystkich zawartych w nich informacji. W liczbach bezwzględnych oznacza to, że na 774 dokumenty tylko 102 były całkowicie zniszczone..

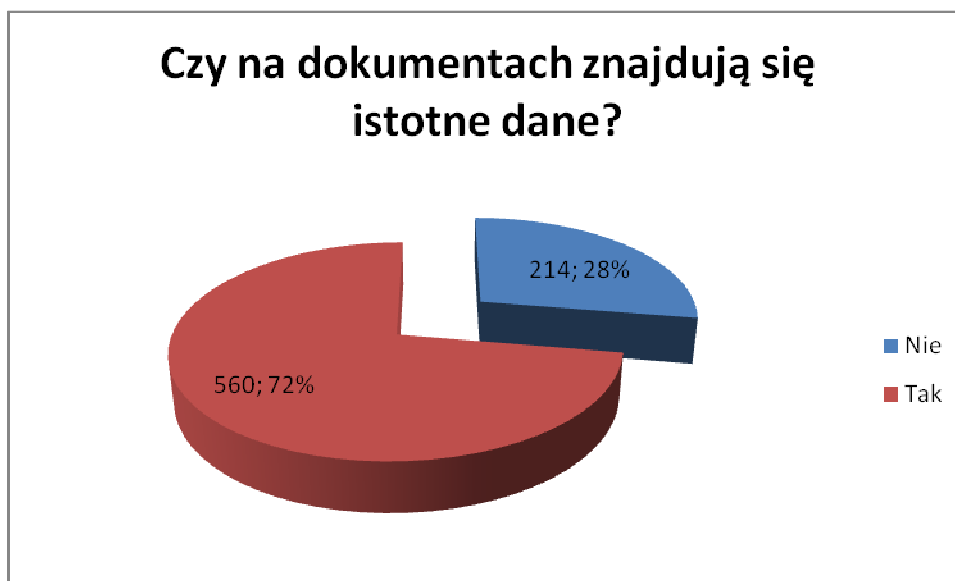
Identyfikacja odtwarzalności dokumentu

Stan wszystkich dokumentów domowych

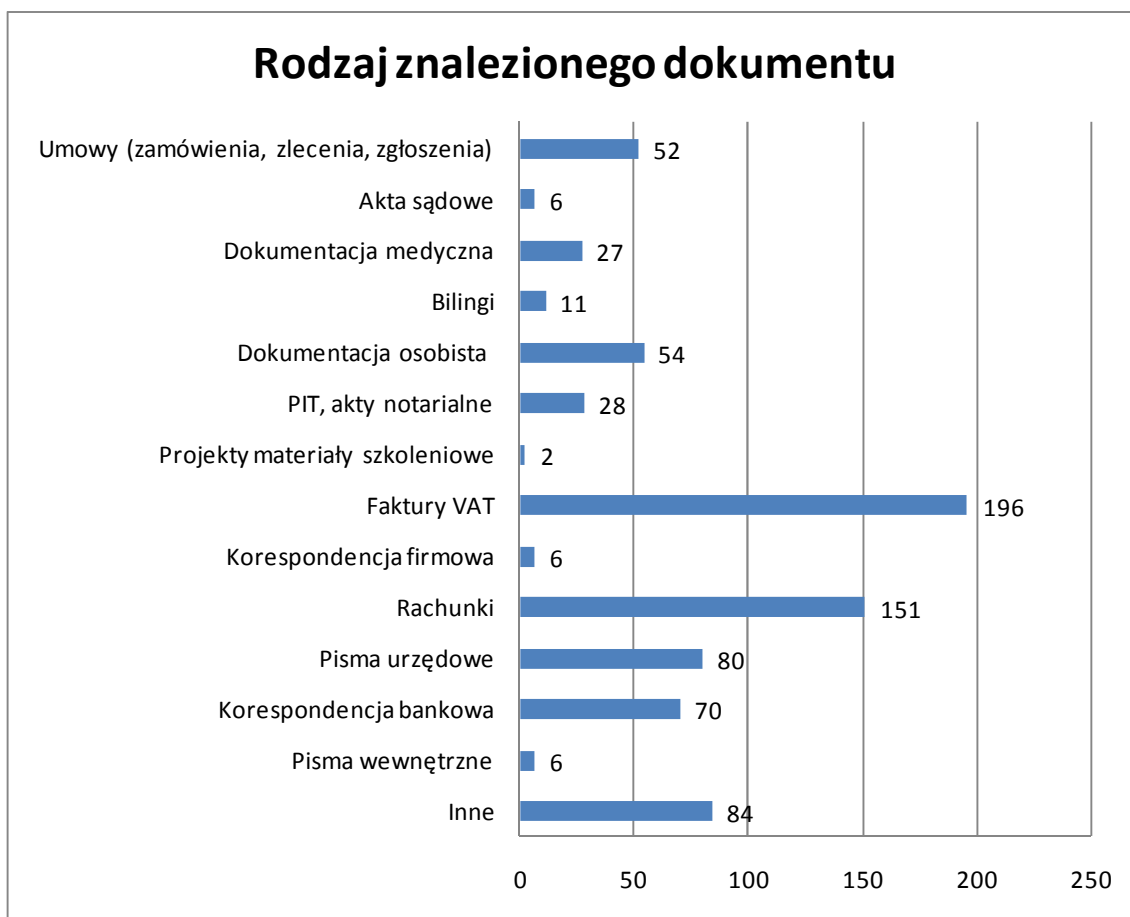
Istotny wydaje się fakt, że aż 72% analizowanych dokumentów pochodzących z prywatnych domów zawiera istotne informacje, które mogą posłużyć złodziejom do kradzieży tożsamości oraz dóbr materialnych znajdujących się w posiadaniu domowników. Do danych takich należały wydruki z kont, faktury za zakup sprzętu, informacje o stanie zdrowia, informacje o dochodach.

Wśród znalezionych dokumentów wyrzuconych z domu przeważały:

- Faktury VAT (196),
- Rachunki (151),
- Pisma urzędowe (80),
- Korespondencja bankowa (70).

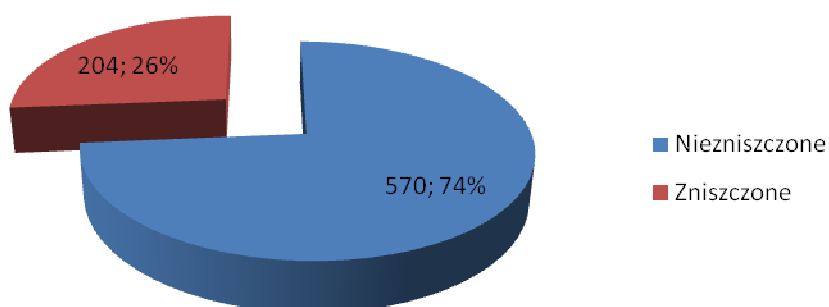
Łącznie znalezionych zostało 774 dokumentów pochodzących z domu i zawierających istotne dla jednostek informacje.

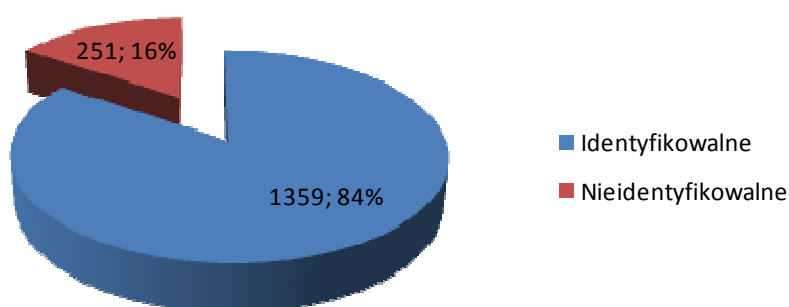
ODPADY NIEZNANEGO POCHODZENIA

W przypadku 146 dokumentów nie sposób było ustalić miejsca ich pochodzenia. Mogło to być biuro, instytucja, jak i prywatne mieszkanie. Analizując stan tych dokumentów należy zwrócić uwagę, że tak jak w przypadku dokumentów domowych, kategoria dokumenty zniszczone nie pokazuje wszystkich aspektów zjawiska. Wykres *Stan wszystkich dokumentów niewiadomego pochodzenia* wskazuje, że aż 29% dokumentów jest całkowicie identyfikowalnych.

Identyfikacja odtwarzalności dokumentu

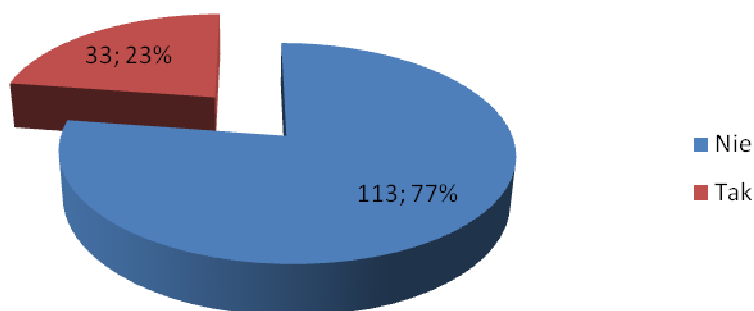

Stan wszystkich dokumentów niewiadomego pochodzenia

Dalsze analizy wykazały, że wśród dokumentów niewiadomego pochodzenia znajdowało się najmniej dokumentów (33 dokumenty) zawierających istotne dane, których przejęcie przez niewłaściwe osoby mogłoby przynieść duże ryzyko.

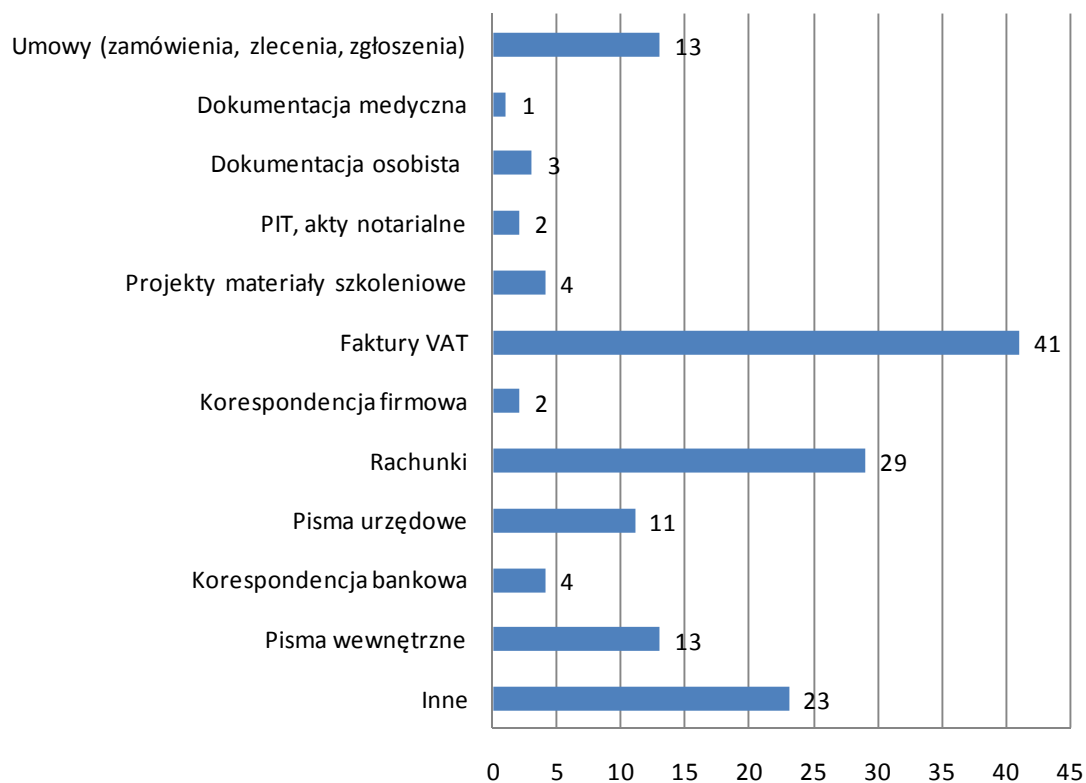
Czy na dokumentach znajdują się istotne dane?

Wśród znalezionych dokumentów przeważały:

- Faktury VAT (41),
- Rachunki (29),
- Umowy i pisma wewnętrzne (po 13).

Rodzaj znalezionego dokumentu

WYBRANE SKRAJNE PRZYKŁADY ZNALEZIONYCH DOKUMENTÓW

Wybrane poniżej skrajne przykłady wyrzuconych dokumentów mogą uzmysłwić nam jak często pozostawiamy swoje „ślady na papierze” w każdym miejscu naszego życia.

- Zawiadomienie o zajęciu majątku.
- Lista uczestników wyjazdu.
- Akta notarialne zakupu nieruchomości.
- Raporty medyczne na temat stanu zdrowia konkretnych osób.
- Projekt budowlany.
- Rachunek zysków i strat przedsiębiorstwa.
- Opinia bankowa na temat przedsiębiorstwa.
- Świadcstwo ślubu.
- Zeznanie podatkowe.
- Obroty aktywnych kont analitycznych z ubezpieczalni.

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEGO REKONESANSU BADAWCZEGO

- Podczas prac na stacji przeładunkowej ankieterzy przebadali 1610 dokumentów.
- Wśród analizowanych 690 dokumentów pochodzących z biur lub instytucji całkowicie identyfikowalnych i czytelnych było 644.
- Wśród 774 dokumentów pochodzących z domu tylko 102 było całkowicie zniszczonych.
- Łącznie aż 84% przebadanych dokumentów było całkowicie identyfikowalnych i czytelnych. W tym aż 64% zawierało istotne dane, które mogły posłużyć złodziejom do kradzieży tożsamości.

